

КОМИСИЯ ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР

УКАЗАНИЯ

относно тълкуването на разпоредбите на Приложение № 1 към чл. 15, ал. 4 (Методика за уреждане на претенции за обезщетение на вреди, причинени на моторни превозни средства, по задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите) към Наредба № 24 КФН от 2006 г. за задължителното застраховане по чл. 249, т.1 и 2 от Кодекса за застраховането и за методиката за уреждане на претенции за обезщетение на вреди, причинени от моторни превозни средства (МПС), касаещи изтичането на срокове, които се броят по години.

В Комисията за финансов надзор е постъпило писмо вх. № 93-00-16 от 11.05.2009 г. от лицензиран оценител на машини и съоръжения, същевременно и вещо лице, включено в списъка на Софийски градски съд. От писмото се установява, че в различните застрахователни компании и между автоекспертите, назначавани по съдебни дела, няма еднозначно разбиране и прилагане на разпоредби, свързани с определянето на коригиращи коефициенти за цените на нови части в зависимост от годините от датата на производство на МПС.

Във връзка с това и на основание на чл. 13, ал. 1, т. 4 от Закона за Комисията за финансов надзор, Комисията за финансов надзор (КФН) дава следните указания във връзка с изтичането на срокове, които се броят по години, за целите на Приложение № 1 към чл. 15, ал. 4 (Методика за уреждане на претенции за обезщетение на вреди, причинени на моторни превозни средства, по задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите) към Наредба № 24 КФН от 2006 г. за задължителното застраховане по чл. 249, т.1 и 2 от Кодекса за застраховането и за методиката за уреждане на претенции за обезщетение на вреди, причинени от МПС (Наредба № 24):

1. Определянето на годините от датата на производството на дадено МПС е фактор, който участва при определянето на коригиращ коефициент съобразно таблиците, посочени в член 12, ал. 2 и 3 от Приложение № 1 към чл.15, ал.4¹ към Наредба № 24. Определянето на годините от датата на производство на МПС се подчинява на общите правила за изчисляване на срокове, предвидени в българското законодателство.

2. В правото изтичането на определени времеви отрязъци (срокове) е свързано с възникването, развитието и погасяването на субективни права и задължения. Установени са редица периоди от време, изтичането на които води до прекратяване на правото на искове и на права. Съгласно разпоредбата на член 72, ал. 1², изречение първо от Закона за задълженията и договорите (ЗЗД) срокът, който се брой по седмици, изтича в съответния ден на последната седмица. Срокът, който се брой по месеци изтича в съответното число на последния месец, а ако този месец няма такова число,

¹ Член 15, ал.4 от Наредба № 24 КФН от 2006 г. за задължителното застраховане по чл. 249, т.1 и 2 от Кодекса за застраховането и за методиката за уреждане на претенции за обезщетение на вреди, причинени от моторни превозни средства (МПС): „Обезщетението за вреди на моторни превозни средства се определя по методиката за уреждане на претенции за обезщетение на вреди, причинени на моторни превозни средства, съгласно приложения № 1 - 6.”

² Член 72, ал.1 от ЗЗД: „Срокът, който се брой по месеци, изтича в съответното число на последния месец; ако този месец няма съответно число, срокът изтича в последния му ден. Срокът, който се брой по седмици, изтича в съответния ден на последната седмица. Когато срокът се брой по дни, не се брой денят на събитието или на момента, от който започва да тече срокът. Срокът изтича в края на последния ден.”

срокът изтича в последния му ден. Макар нормата на член 72 от ЗЗД да се намира в главата за изпълнение на задълженията, тя има общ характер и трябва да се прилага по аналогия за всички материални права, тъй като липсва друго изрично правило за изчисляване на срокове.

В резултат на прилаганата аналогия следва да бъде изведено правило за срока, който се брои по години – той изтича в съответния ден на последната година. *(Така например ако е налице три годишен срок, който започва от дата 23 март 2004 г. трябва да се приеме, че той е изтекъл на 23 март 2007 г.)* Този принцип на изчисляване на сроковете е възпроизведен като правило и при изчисляването на процесуални срокове. Съгласно разпоредбата на член 60, ал. 2³ от Гражданския процесуален кодекс (ГПК) срокът, който се брои на години, изтича в съответния ден на последната година, а ако месецът в последната година няма такова число, срокът изтича в последния му ден. Следователно в правото ни е въведен общ принцип за изчисление на сроковете, независимо дали се касае до упражняване, респективно погасяване на материални или процесуални права. В този смисъл е и постоянната практика на Върховния административен съд.

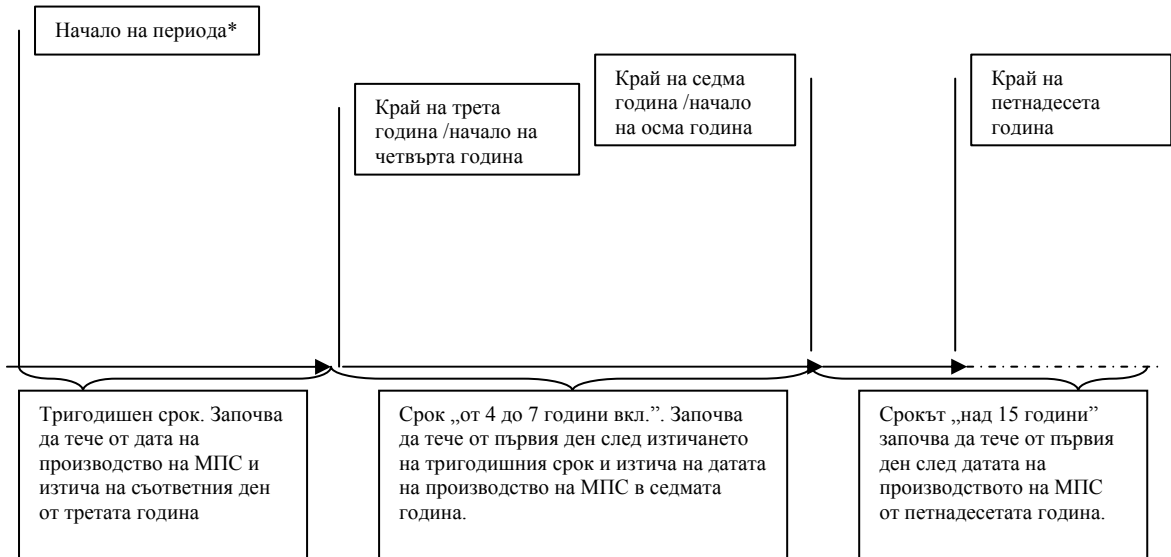
3. Посочените в член 12, ал. 2 и 3 от Приложение № 1 към чл.15, ал.4 към Наредба № 24 критерии „до 3 години включително”, „от 4 до 7 години включително”, „от 8 до 14 години включително” от датата на производство на МПС трябва да се разбират в смисъл, че съответният срок започва да тече от датата на производството на МПС и изтича в съответния ден на последната година, а ако месецът няма съответно число, срокът изтича в последния ден на този месец *(например срок, който се брои по години и започва да тече на 29 февруари във високосна година и изтича в година, която не е високосна ще се счита изтекъл на 28 февруари в съответната година)*. От деня, следващ изтичането на срока определен по години започва да тече следващият годишен период. *(например: в хипотезата на тригодишен срок изтекъл на 27 март 2007 г. от 28 март 2007 г. започва да тече четвъртата година)*. В този смисъл срокът „от 4 до 7 години включително” започва да тече от първия ден следващ изтичане на тригодишния срок и изтича в съответния ден на седмата година. *(например: в хипотезата на тригодишен срок изтекъл на 27 март 2007 г. срокът „от 4 до 7 години включително” започва да тече от 28 март 2007 г. и изтича на 27 март 2011 година.)*. Що се отнася до МПС, което попада в категорията „над 15 години”, петнадесетгодишният срок изтича в съответния ден от петнадесетата година, считано от началото на срока. *(например: ако датата на производството на автомобила е 12 март 1990 г., петнадесет годишният срок изтича на 12 март 2005 г.)*

4. Съгласно общото правило на член 46, ал.1 от Закона за нормативните актове разпоредбите на нормативните актове се прилагат според точния им смисъл, а ако са неясни, се тълкуват в смисъла, който най-много отговаря на други разпоредби, на целта на тълкувания акт и на основните начала на правото на Република България. С оглед еднаквото прилагане на нормативните разпоредби гореизложеното разбиране следва да се приложи и при тълкуването на други разпоредби, предвиждащи изчисляване на сроковете по години по този начин, включени в Приложение № 1 към чл.15, ал.4 към Наредба № 24, а именно член 6, член 15, ал.1, чл.17, ал.1 и член 21 от Приложение № 1. В този смисъл, използваното понятие „включително” означава, че срокът изтича в съответния ден на последната година, а ако месецът няма съответно число, срокът ще изтече в последния ден на този месец.

С оглед гореизложеното за целите на тълкуването на разпоредбите на Приложение № 1 към чл. 15, ал. 4 към Наредба № 24, предвиждащи изчисляване на срок, който се брои по години, се приема, че той изтича в съответния ден на последната година, а ако месецът на последната година няма такъв ден, в

³ Член 60, ал.2 от ГПК: „Срокът, който се брои на години, изтича в съответния ден на последната година, а ако месецът в последната година няма съответно число, срокът изтича в последния му ден.”

последния ден на съответния месец. От деня, следващ изтичането на срока определен по години започва да тече следващият годишен период. Посоченото правило се илюстрира с графиката по-долу.

* Сроковете се броят на астрономически, а не на календарни години.

Настоящите указания са приети с решение по протокол № 24 от 03.06.2009 г. на заседание на Комисията за финансов надзор.